

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

14 03 2025 15:03:27
ΑΚΡΙΒΕΣ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ψηφιακά
ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ
ΑΠΟ
ISMINI
MICHALOPOULOU

Αθήνα, 14/03/2025

Αριθμ. Πρωτ.: 362562/15674/2025

Πληροφορίες: Σωτήριος Ασημάκης

Τηλ.: 213 1306 603

GRAMDikAnthr@synigoros.gr

Προς:

Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών
Τέρμα Ικάρων, Φοίνικας
Τ.Κ. 55102 – Τ.Θ. 22 – Καλαμαριά
info@esdi.gr

Υπόψιν Γενικής Διευθύντριας,
κας Αναστασίας Παπαδοπούλου,
Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου

Κοιν.:

Ενδιαφερόμενο
(μέσω μηνύματος ηλ. ταχυδρομείου)

Αξιότιμη κυρία Γενική Διευθύντρια,

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων του σύμφωνα με τον ν.3094/2003, ερευνά την αναφορά του [REDACTED], η οποία αφορά στη χορήγηση από την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών ακριβών αντιγράφων δοκιμίων από εξεταζόμενα μαθήματα σε σειρά εισαγωγικών διαγωνισμών στην Κατεύθυνση Διοικητικής Δικαιοσύνης της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών, στους οποίους είχε συμμετάσχει.

Α. Η αναφορά του ενδιαφερόμενου

1. Όπως σημειώνει ο ενδιαφερόμενος στην αναφορά του, στις [REDACTED]/8/2024 υπέβαλε στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) με την επωνυμία «Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών» (ΕΣΔι), μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αίτηση, προκειμένου να του χορηγηθούν ακριβή αντίγραφα δοκιμίων του από αναφερόμενα εξεταζόμενα μαθήματα σε σειρά εισαγωγικών διαγωνισμών στην Κατεύθυνση Διοικητικής Δικαιοσύνης της ΕΣΔι, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 1 και 4 εδ. β' του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, στους οποίους είχε συμμετάσχει και τα οποία επιθυμεί να έχει στην κατοχή του για ιδιωτική χρήση μελέτης, δεδομένου ότι στα συγκεκριμένα είχε επιτύχει προβιβάσιμη βαθμολογία. Ειδικότερα, όπως σημειώνει ο ενδιαφερόμενος στην αναφορά του, αιτήθηκε να του χορηγηθούν:

- α) Αντίγραφο του γραπτού του στο εξεταζόμενο μάθημα [REDACTED] συνοδευόμενο από το θέμα της εξέτασης του [REDACTED] Εισαγωγικού Διαγωνισμού [REDACTED]
- β) Αντίγραφο του γραπτού του στο εξεταζόμενο μάθημα [REDACTED] συνοδευόμενο από το θέμα της εξέτασης του [REDACTED] Εισαγωγικού Διαγωνισμού [REDACTED]
- γ) Αντίγραφο του γραπτού του στο εξεταζόμενο μάθημα [REDACTED] συνοδευόμενο από το θέμα της εξέτασης του [REDACTED] Εισαγωγικού Διαγωνισμού [REDACTED]
- δ) Αντίγραφο του γραπτού του στο εξεταζόμενο μάθημα [REDACTED] συνοδευόμενο από το θέμα της εξέτασης του [REDACTED] Εισαγωγικού Διαγωνισμού [REDACTED]
- ε) Αντίγραφο του γραπτού του στο εξεταζόμενο μάθημα [REDACTED] συνοδευόμενο από το θέμα της εξέτασης του [REDACTED] Εισαγωγικού Διαγωνισμού [REDACTED]

Επιπροσθέτως, όπως σημειώνει ο ενδιαφερόμενος στην αναφορά του, αιτήθηκε να του χορηγηθεί, με τον ίδιο τρόπο, και αντίγραφο του γραπτού στο εξετασθέν μάθημα [REDACTED], συνοδευόμενο από το θέμα της εξέτασης του [REDACTED] Εισαγωγικού Διαγωνισμού [REDACTED], τρίτου προσώπου, το οποίο τον εξουσιοδότησε προς τούτο μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας "gov.gr", τα στοιχεία του οποίου δεν ετέθησαν υπόψιν της Ανεξάρτητης Αρχής, δεδομένης της σχετικής επιθυμίας του εν λόγω προσώπου.

2. Ακολούθως, όπως επισημαίνει ο ενδιαφερόμενος στην αναφορά του, στις [REDACTED]/9/2024 έλαβε μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τη Γραμματεία της ΕΣΔι την ενημέρωση ότι εκκρεμούσε η απόφαση της Γενικής Διευθύντριας της Σχολής και, στη συνέχεια, στις [REDACTED]/9/2024 έλαβε, με τον ίδιο τρόπο, ενημέρωση επί του αιτήματός του και, συγκεκριμένα, ότι, κατά την άποψη της Γενικής Διευθύντριας της ΕΣΔι, «δεν υφίσταται έννομο συμφέρον για τη χορήγηση των αιτούμενων γραπτών» και ότι «επιπλέον, η Σχολή ουδέποτε χορηγεί τα θέματα των διαγωνισμών».

3. Τούτων δοθέντων, με την ως άνω αναφορά του ο ενδιαφερόμενος αιτείται να αρθεί η περιγραφόμενη παρανομία του καταγγελλόμενου ν.π.δ.δ. και να του χορηγηθούν τα ως άνω αιτηθέντα, διότι πρόκειται για δημόσια έγγραφα, καθώς φέρουν τη στρογγυλή κρατική σφραγίδα «Ελληνική Δημοκρατία – Εθνική Σχολή Δικαστών».

4. Επιπροσθέτως, στην αναφορά του ο ενδιαφερόμενος επεσύναψε τα εξής στοιχεία:

α) Αντίγραφο του από [REDACTED]/8/2024 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με θέμα «Χορήγηση αντιγράφων δημοσίων εγγράφων δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 1 & 4 εδ. β' Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας», με απάλειψη των στοιχείων ταυτότητας του τρίτου προσώπου που τον εξουσιοδότησε κατά τα ανωτέρω.

β) Αντίγραφο του από [REDACTED]/9/2024 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που εστάλη σε αυτόν από τη διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας "grammateia@esdi.gr".

γ) Αντίγραφο του από [REDACTED]/9/2024 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που εστάλη σε αυτόν από τη διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας grammateia@esdi.gr

δ) Αντίγραφο εξουσιοδότησης προς αυτόν μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας "gov.gr", με απάλειψη των στοιχείων ταυτότητας του εξουσιοδοτούντος προσώπου.

5. Τέλος, σε τηλεφωνική επικοινωνία Ειδικού Επιστήμονα της Ανεξάρτητης Αρχής με τον ενδιαφερόμενο στις [REDACTED]/12/2024, ο τελευταίος, μεταξύ άλλων, ενημέρωσε την Αρχή ότι, στο πλαίσιο μελλοντικής έγγραφης παρέμβασής της προς την ΕΣΔι, δεν έχει αντίρρηση να επισημανθεί ότι επιθυμία του αποτελεί η πρόσβαση στις ερωτήσεις (εξεταζόμενα θέματα) και στην ουσία των απαντήσεών του σε αυτά, δηλαδή δεν έχει κανένα πρόβλημα να απαλειφθούν τα στοιχεία της ταυτότητας και οι υπογραφές των βαθμολογητών επί των δοκιμίων, καθώς ο λόγος για τον οποίο επιθυμεί να αποκτήσει πρόσβαση στα αιτηθέντα στοιχεία είναι η χρήση τους, για λόγους επιστημονικού ενδιαφέροντος, στο πλαίσιο μελλοντικών επιστημονικών δραστηριοτήτων και, κατόπιν τούτων, δεν τίθεται ζήτημα πρόσβασής του σε προσωπικά δεδομένα τρίτων, διαθέτει δε και εύλογο ενδιαφέρον να αποκτήσει πρόσβαση στα εν λόγω στοιχεία, δεδομένης και της πρόσφατης τροποποίησης των σχετικών διατάξεων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

B. Οι σχετικές διατάξεις του κείμενου νομοθετικού πλαισίου

Όπως προκύπτει από τη μελέτη του κείμενου θεσμικού πλαισίου, σχετικές με την υπό διερεύνηση αναφορά φαίνεται να είναι, ιδίως, οι εξής διατάξεις:

- Της παρ. 3 του άρθρου 3, της παρ. 1 του άρθρου 1, της περ. γ' του εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 και του εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3094/2003 «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις» (Α' 10).
- Του εδ. α' του άρθρου 1 («Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα»), της παρ. 5 του άρθρου 4 («Διεκπεραίωση υποθέσεων από τη Διοίκηση»), του άρθρου 5 («Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα»), της παρ. 5 του άρθρου 10 («Προθεσμίες προς ενέργεια»), του άρθρου 12 «Τήρηση πρωτοκόλλου υπηρεσίας - Χορήγηση βεβαίωσης για την καταχώριση εγγράφου» και των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 17 («Αιτιολογία») του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας¹ (εφεξής: «ΚΔΔ/σίας»).
- Των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3, του άρθρου 5, του άρθρου 9 και του άρθρου 20 του ν. 4871/2021 «Μεταρρυθμίσεις στο νομοθετικό πλαίσιο της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργών και άλλες επείγουσες διατάξεις» (Α' 246).
- Του ν. 4624/2019 «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις» (Α' 137).
- Του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (L 119/1, 4.5.2016).
- Της υπ' αριθμ. 21797/30-12-2024 Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών «Τρόποι υποβολής αιτημάτων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και διαχείρισή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες» (Β' 7302)

Γ. Οι παρατηρήσεις της Ανεξάρτητης Αρχής

Αναφορικά με την υπόθεση του ενδιαφερόμενου - και με την επιφύλαξη τυχόν διατάξεων του κείμενου θεσμικού πλαισίου που δεν ανευρεθήκαν κατά τη σχετική έρευνα, καθώς και στοιχείων που δεν έχουν τεθεί υπόψιν της Αρχής - θα θέλαμε να θέσουμε υπόψιν σας τα εξής:

α) Αναφορικά με την αρμοδιότητα διαμεσολάβησης της Ανεξάρτητης Αρχής ενώπιον της ΕΣΔι

1. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 3094/2003, όπως ισχύει, «[η] ανεξάρτητη αρχή Συνήγορος του Πολίτη έχει ως αποστολή τη διαμεσολάβηση μεταξύ των πολιτών και ... των Ν.Π.Δ.Δ. ..., για την προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη, την καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την τήρηση της νομιμότητας...». Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, όπως ισχύει, «[ο] Συνήγορος του Πολίτη ερευνά ατομικές διοικητικές πράξεις ή παραλείψεις ή υλικές ενέργειες οργάνων των δημοσίων υπηρεσιών που παραβιάζουν δικαιώματα ή προσβάλλουν νόμιμα συμφέροντα φυσικών ή νομικών προσώπων». Επίσης, σύμφωνα με το την περ. γ' του εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, όπως ισχύει, «[ο] Συνήγορος του Πολίτη είναι αρμόδιος για θέματα που ανάγονται στις υπηρεσίες: ... γ) των λοιπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ...». Περαιτέρω, σύμφωνα με το εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, «[ο] Συνήγορος του

¹ Ο Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45).

Πολίτη επιλαμβάνεται κάθε θέματος που εμπύπτει στις αρμοδιότητές του, ύστερα από ενυπόγραφη αναφορά κάθε άμεσα ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου ή ενώσεως προσώπων». Τέλος, σύμφωνα με το εδ. α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4871/2021, «[η] Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών (ΕΣΔι) είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και εποπτεύεται από τον Υπουργό Δικαιοσύνης».

2. Λαμβάνοντας υπόψιν τα ανωτέρω, η Ανεξάρτητη Αρχή «Συνήγορος του Πολίτη» διαθέτει αρμοδιότητα διαμεσολάβησης ενώπιον της Σχολής σας επί τη βάση της με αριθμό φακέλου [REDACTED] αναφοράς του ενδιαφερόμενου και δη ως προς την απόρριψη του αιτήματός του για την χορήγηση στοιχείων, κατά τον τρόπο που περιγράφεται ανωτέρω υπό Α1 και 2 του παρόντος. Σημειώνεται ότι, τούτων δοθέντων, κατά την άποψη της Αρχής, η διοικητική λειτουργία της ΕΣΔι, ως νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου (ν.π.δ.δ.) με τους σκοπούς που περιγράφονται στην παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4871/2021², δεν εμπύπτει στην εξαίρεση της διάταξης του εδ. α' της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3094/2003, σύμφωνα με το οποίο «[σ]την αρμοδιότητά του [ενν.: του Συνηγόρου του Πολίτη] δεν υπάγονται ..., οι δικαστικές αρχές, ...».

β) Αναφορικά με την τήρηση των διατάξεων του ΚΔΔ/σίας που αφορούν τη διαδικασία διεκπεραίωσης του αιτήματος του ενδιαφερομένου

1. Καταρχήν, όπως προκύπτει από το άρθρο 1 του ΚΔΔ/σίας, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο αποστολής της προαναφερθείσας ενημέρωσης από τη Γραμματεία της ΕΣΔι στον ενδιαφερόμενο και ισχύει³, οι διατάξεις του Κώδικα αυτού, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που διέπουν τη διεκπεραίωση των αιτημάτων των πολιτών κατά τις γενικές και ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις, εφαρμόζονται και από τα όργανα της ΕΣΔι, δεδομένου ότι η τελευταία, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί ν.π.δ.δ. Κατά την έρευνα της Αρχής, δεν ανευρέθηκαν ειδικότερες εν ισχύ διατάξεις, οι οποίες προβλέπουν σχετική εξαίρεση που αφορά την ΕΣΔι.

2. Επίσης, σε ό,τι αφορά το από [REDACTED]/8/2024 μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με θέμα «Χορήγηση αντιγράφων δημοσίων εγγράφων δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 1 & 4 εδ. β' Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας», δηλαδή το κρίσιμο αίτημα χορήγησης εγγράφων στοιχείων που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος, σημειώνεται, καταρχάς, με την επιφύλαξη της τυχόν ισχύος ειδικότερων διατάξεων, οι οποίες διέπουν την τήρηση ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου από την ΕΣΔι, ότι δεν έχει τεθεί υπόψιν της Αρχής ο χορηγηθείς από τη Σχολή αριθμός πρωτοκόλλου. Υπενθυμίζεται σχετικά ότι, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 4 του ΚΔΔ/σίας, η οποία τυγχάνει εφαρμοστέα επί του συνόλου των αιτημάτων των πολιτών, όπως ίσχυε κατά την υποβολή του εν λόγω αιτήματος και ισχύει, «[η] υπηρεσία στην οποία υποβάλλεται η αίτηση χορηγεί στον ενδιαφερόμενο απόδειξη παραλαβής όπου περιλαμβάνονται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται υποχρέωση προς διεκπεραίωση της υπόθεσης, καθώς και η επισήμανση ότι, σε περίπτωση υπέρβασης των χρονικών ορίων που καθορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου,

² Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 4871/2021, «[σ]κοπός της Σχολής [ενν.: της ΕΣΔι] είναι: α) η επιλογή, η κατάρτιση και η αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, οι οποίοι πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δοκίμων δικαστικών λειτουργιών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και η διαρκής επιμόρφωση των εν ενεργεία δικαστικών λειτουργιών και β) η επιλογή, η κατάρτιση και η αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, οι οποίοι πρόκειται να καταλάβουν θέσεις του κλάδου Γραμματέων των κατηγοριών Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ), Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ) και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ) στα δικαστήρια, τις εισαγγελίες και τις λοιπές δικαστικές υπηρεσίες, καθώς και η διαρκής επιμόρφωση των εν ενεργεία δικαστικών υπαλλήλων».

³ Το εδ. α' του άρθρου 1 του ΚΔΔ/σίας, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο αποστολής της προαναφερθείσας απάντησης της ΕΣΔι στον ενδιαφερόμενο και ισχύει, έχει ως εξής: «Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται στο Δημόσιο, στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και στα άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, εκτός αν άλλως ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις...».

παρέχεται δυνατότητα αποζημίωσης κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 (ΦΕΚ 50 Α'), όπως ισχύει⁴». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ίδιου Κώδικα, όπως ίσχυε κατά την υποβολή του ως άνω αιτήματος και ισχύει, «[κ]άθε έγγραφο που περιέρχεται στην υπηρεσία με οποιονδήποτε τρόπο, καταχωρίζεται αυθημερόν στο βιβλίο εισερχομένων, κατ' αύξοντα αριθμό, με χαρακτηρισμό και μνεία του θέματος στο οποίο αναφέρεται και του αριθμού των στοιχείων που το συνοδεύουν. Στο ίδιο βιβλίο αναγράφονται επίσης το όργανο προς το οποίο το έγγραφο απευθύνεται, καθώς και η ημερομηνία εισόδου του. Η υπηρεσία οφείλει να χορηγεί βεβαίωση καταχώρισης του εγγράφου με όλα τα παραπάνω στοιχεία».

Κατά συνέπεια, και με την επιφύλαξη τυχόν στοιχείων που δεν έχουν τεθεί υπόψιν της Αρχής, λαμβάνοντας υπόψιν ότι το ως άνω αίτημα του ενδιαφερόμενου ήταν γραπτό και υπεβλήθη με ηλεκτρονικό τρόπο στην ΕΣΔι, συνάγεται το συμπέρασμα ότι η υπηρεσία όφειλε κατά τα ανωτέρω να είχε χορηγήσει στον ενδιαφερόμενο σχετικό αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένου, από δε τα από 11/9/2024 και 12/9/2024 απαντητικά μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που εστάλησαν στον τελευταίο από τη διεύθυνση ηλεκτρονικής αλληλογραφίας grammateia@esdi.gr δεν προκύπτει η χορήγησή του.

3. Περαιτέρω, σε ό,τι αφορά τη διεκπεραίωση του ως άνω αιτήματος του ενδιαφερόμενου και δεδομένου του περιεχομένου του, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 («Πρόσβαση σε έγγραφα») του ΚΔΔ/σίας, όπως αυτό ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης του ενδιαφερόμενου, «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών⁵, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

4. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για το σκοπό αυτόν.

5. Η άσκηση του κατά τις παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

⁴ Για την πληρότητα της παρούσας ανάπτυξης σημειώνεται ότι οι απόψεις της Αρχής σχετικά με την εφαρμογή των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 5 του Ν. 1943/1991 αποτυπώθηκαν σε ειδικό κατά το έτος 2017 προς τούτο Πόρισμά της με τίτλο «Επιαναφορά της δυνατότητας αποζημίωσης πολιτών από τη διοίκηση λόγω μη τήρησης των προθεσμιών του Ν.2690/1999», αναρτημένο σε: <https://old.synigoros.gr/?i=state-citizen-relations.el.aitisi.474270>.

⁵ Η λέξη «διοικητικών,» προστέθηκε στο εδ. β' της παρ. 3 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας με την παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 2880/2001 «Πρόγραμμα "ΠΟΛΙΤΕΙΑ" για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις» (Α' 9).

6. Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απορριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες⁶.

Συνεπώς, σε ό,τι αφορά τη διαδικασία διεκπεραίωσης του αιτήματος του ενδιαφερόμενου από την ΕΣΔι, σημειώνεται ότι κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος του ενδιαφερόμενου το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα που κατοχυρώνεται με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας εδύνατο να ασκηθεί είτε με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, είτε με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορούσε να βλάψει το πρωτότυπο, εντός προθεσμίας είκοσι (20) ημερών, η δε σχετική δαπάνη αναπαραγωγής, στη δεύτερη περίπτωση, βάρυνε τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος όριζε διαφορετικά. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως αυτή ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος του ενδιαφερόμενου, η υπηρεσία είχε τη δυνατότητα να απορρίψει αιτιολογημένα τη σχετική αίτηση του πολίτη εντός της ίδιας προθεσμίας. Ως εκ περισσού, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 10 του ΚΔΔ/σίας, όπως ίσχυε κατά την υποβολή του ως άνω αιτήματος και ισχύει, «[ο]ι προθεσμίες για τη Διοίκηση είναι ενδεικτικές, εκτός αν από τις διατάξεις που τις προβλέπουν προκύπτει ότι είναι αποκλειστικές. Οι προθεσμίες για την έκδοση ατομικών διοικητικών πράξεων, δυσμενών για το πρόσωπο το οποίο αφορούν αμέσως, είναι αποκλειστικές».

4. Όπως συνάγεται από τα ανωτέρω, και με την επιφύλαξη τυχόν στοιχείων που δεν έχουν τεθεί υπόψιν της Αρχής, αναφορικά με την ανταπόκριση της ΕΣΔι στο από [REDACTED]/8/2024 αίτημα του ενδιαφερομένου σημειώνονται τα εξής:

Καταρχάς, στις [REDACTED]/9/2024 ο ενδιαφερόμενος έλαβε μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τη Γραμματεία της ΕΣΔι την ενημέρωση ότι το αίτημά του είχε προωθηθεί στη Γενική Διευθύντρια της Σχολής, της οποίας η απάντηση εκκρεμούσε, ακολούθως δε στις [REDACTED]/9/2024 ο ενδιαφερόμενος έλαβε, με τον ίδιο τρόπο, το εξής μήνυμα: «Η απάντηση της Γενικής Διευθύντριας της ΕΣΔι, Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου, Αναστασίας Παπαδοπούλου επί του αιτήματός σας είναι ότι δεν υφίσταται έννομο συμφέρον για τη χορήγηση των αιτούμενων γραπτών. Επιπλέον η σχολή ουδέποτε χορηγεί τα θέματα των διαγωνισμών».

Τούτων δοθέντων, δέον να επισημανθεί ότι η ανταπόκριση της ΕΣΔι στο αίτημα του ενδιαφερόμενου να αποκτήσει πρόσβαση στα αναφερόμενα στην αίτησή του έγγραφα έλαβε χώρα εντός της προβλεπόμενης από την παρ. 6 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών, από δε το κείμενο του από [REDACTED]/9/2024 μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της Γραμματείας της Σχολής προκύπτει μεν αιτιολόγηση της απόρριψης αυτού, χωρίς, όμως, να γίνεται μνεία των σχετικών με το ζήτημα διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας ή/και άλλων στοιχείων (π.χ. κρίσιμη σχετική νομολογία, εφόσον υπάρχει), η οποία θα καθιστούσε τη σχετική αιτιολογία πλήρη, ιδίως σε περίπτωση έλλειψης λοιπών στοιχείων φακέλου, από τα οποία θα μπορούσαν να προκύψουν τα ελλείποντα στοιχεία της αιτιολογίας, όπως εν προκειμένω⁷.

Κατά την άποψη της Αρχής, προκειμένου να είναι σύμφωνη με τους κανόνες της διοικητικής διαδικασίας η διεκπεραίωση του κρίσιμου αιτήματος του ενδιαφερομένου, αίτημα το οποίο υπεβλήθη γραπτώς με ηλεκτρονικό τρόπο και όφειλε να είχε λάβει αριθμό πρωτοκόλλου κατά τα ανωτέρω, αυτή θα έπρεπε να είχε λάβει χώρα όχι μέσω ενός απλού ενημερωτικού μηνύματος από τη Γραμματεία της Σχολής, με το οποίο μεταφέρθηκαν σε εκείνον οι απόψεις της Γενικής

⁶ Η παρ. 6 του ΚΔΔ/σίας αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 11 «Διεκπεραίωση υποθέσεων από τη Διοίκηση» του ν. 3230/2004 «Καθιέρωση συστήματος διοίκησης με στόχους, μέτρηση της αποδοτικότητας και άλλες διατάξεις» (Α' 44).

⁷ Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 17 («Αιτιολογία») του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύουν, «1. Η ατομική διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη διαπίστωση της συνδρομής των κατά νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή της.

2. Η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, εκτός αν προβλέπεται ρητώς στο νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης».

Διευθύντριας της ΕΣΔι, αλλά δι' ενός ολοκληρωμένου εκδοθέντος διοικητικού εγγράφου, το οποίο θα έφερε το σύνολο των οικείων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, όπως, ιδίως, υπογραφή από αρμόδιο διοικητικό όργανο, χρονολόγηση και πρωτοκόλληση⁸ και το οποίο, σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος, θα περιέχει πλήρη, δηλαδή σαφή, ειδική και επαρκή, αιτιολογία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17 του ΚΔΔ/σίας. Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 5 («Όργανα διοίκησης») του ν. 4871/2021, όπως ισχύει, «[ό]ργανα διοίκησης της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, ο Γενικός Διευθυντής και ο Διευθυντής Οικονομικού Προγραμματισμού και Εποπτείας Οικονομικών Υποθέσεων», ενώ, σύμφωνα με την περ. α' του άρθρου 9 («Αρμοδιότητες Γενικού Διευθυντή») του ίδιου νόμου, «[ο] Γενικός Διευθυντής αποτελεί όργανο Διοίκησης της Σχολής και οι αρμοδιότητές του είναι οι εξής: α) έχει το τεκμήριο της αρμοδιότητας για όλα τα θέματα της Σχολής, εκτός από εκείνα, τα οποία έχουν ανατεθεί ειδικώς σε άλλα όργανά της».

γ) Αναφορικά με την τήρηση των διατάξεων του κείμενου θεσμικού πλαισίου που αφορούν τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ικανοποίησης του αιτήματος του ενδιαφερομένου

- ι. Ουσιαστικές προϋποθέσεις ικανοποίησης του αιτήματος του ενδιαφερομένου κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματός του και αποστολής απαντητικού μηνύματος από τη Γραμματεία της ΕΣΔι

1. Καταρχάς, σε ό,τι αφορά τις ουσιαστικές προϋποθέσεις ικανοποίησης του αιτήματος του ενδιαφερομένου, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 5 («Πρόσβαση σε έγγραφα») του ΚΔΔ/σίας, όπως αυτό ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης του ενδιαφερόμενου, «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβιάζεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης...

5. Η άσκηση του κατά τις παρ. 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας».

2. Περαιτέρω, όπως συνάγεται από την προαναφερθείσα ενημέρωση που χορηγήθηκε από τη Γραμματεία της ΕΣΔι, σύμφωνα με την οποία «... δεν υφίσταται έννομο συμφέρον για τη χορήγηση των αιτούμενων γραπτών. Επιπλέον η σχολή ουδέποτε χορηγεί τα θέματα των διαγωνισμών», κατά την άποψη της Γενικής Διευθύντριας της Σχολής το αίτημα του ενδιαφερόμενου ενέπιπτε στην παρ. 2 του ως άνω άρθρου (λήψη γνώσης ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες), ο μεν ενδιαφερόμενος δεν διέθετε έννομο συμφέρον για τη χορήγηση των αιτηθέντων εγγράφων, η δε ΕΣΔι δεν χορηγεί τα θέματα των διαγωνισμών.

3. Επί των ανωτέρω η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

⁸ Βλ. σχετικά τις υπ' αριθμ. 383/2000 και 80/1999 γνωμοδοτήσεις του Ν.Σ.Κ., όπου και περαιτέρω παραπομπές.

3.1 Ο ενδιαφερόμενος αιτήθηκε να λάβει διορθωμένα γραπτά δοκίμια με τις απαντήσεις που έδωσε ο ίδιος, αλλά και τρίτο πρόσωπο, κατόπιν σχετικής εξουσιοδότησης προς εκείνον, σε διαγωνισμού της ΕΣΔι κατεύθυνσης Διοικητικής Δικαιοσύνης. Καταρχάς, σημειώνεται ότι εν προκειμένω ότι, ανεξαρτήτως του νομικού χαρακτηρισμού των αιτηθέντων από τον ενδιαφερόμενο εγγράφων, δεν φαίνεται να τυγχάνουν εφαρμογής οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή του δικαιώματος πρόσβασης στα έγγραφα της παρ. 3 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης του ενδιαφερόμενου και ενημέρωσής του από πλευράς ΕΣΔι κατά τα ανωτέρω. Ειδικότερα, τα αιτηθέντα από αυτόν έγγραφα δεν αφορούν την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, δεν αναφέρονται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, η δε χρήση τους δεν είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιαστικά την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. Τέλος, κατά την έρευνα της Αρχής δεν ανευρέθη ειδική ισχύουσα διάταξη, με την οποία θεσπίζεται απόρρητο σχετικά με τα διορθωμένα δοκίμια των υποψηφίων που συμμετέχουν στις γραπτές εξετάσεις της ΕΣΔι, σε περίπτωση συνδρομής του οποίου, εφόσον αυτό κρινόταν ως συνταγματικά ανεκτό, θα περιοριζόταν η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης.

3.2 Επίσης, δεδομένης της διαφοράς των προϋποθέσεων χορήγησης των διοικητικών και των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται σε δημόσιες υπηρεσίες σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματός του και αποστολής απαντητικού μηνύματος από τη Γραμματεία της ΕΣΔι, κρίσιμος είναι ο νομικός χαρακτηρισμός των αιτηθέντων από τον ενδιαφερόμενο εγγράφων βάσει των τότε ισχυουσών διατάξεων.

Εν προκειμένω, σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τα σχετικώς γνωμοδοτηθέντα από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΝΣΚ)⁹ επί του σχολιαζόμενου άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως αυτό ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματός του και αποστολής απαντητικού μηνύματος από τη Γραμματεία της ΕΣΔι, το εν λόγω άρθρο, δεδομένων και των διατάξεων των άρθρων 5Α παρ. 1 και 10 παρ. 3 του Συντάγματος, κατ' επιταγή της θεμελιώδους αρχής της διαφάνειας της διοικητικής δράσης, καθιέρωνε, ως ειδικότερη έκφανση του δικαιώματος στην πληροφόρηση, το δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων. Ως τέτοια, πέραν των ρητώς μνημονευόμενων στη διάταξη του εδ. β' της παρ. 1 του ως άνω άρθρου («... όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις»), δέον να θεωρηθούν και όσα δεν συντάχθηκαν μεν από διοικητικά όργανα, πλην όμως υποβλήθηκαν από ιδιώτες και χρησιμοποιήθηκαν ή ελήφθησαν υπόψιν για τον καθορισμό της διοικητικής δράσης ή τη διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης διοικητικών οργάνων και, ως εκ τούτου, έχουν καταστεί στοιχεία της διοικητικής δράσης¹⁰. Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα εν λόγω έγγραφα δεν εξαρτάται από την επίκληση εννόμου συμφέροντος, αλλά αρκεί το εύλογο ενδιαφέρον του αιτούντος, το οποίο δεν είναι το γενικό ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της Διοίκησης και την εκ μέρους της τήρηση των νόμων, αλλά εκείνο που προκύπτει κατά τρόπο συγκεκριμένο από την ύπαρξη συγκεκριμένης έννομης σχέσης, η οποία συνδέει τον αιτούντα με το περιεχόμενο του αιτηθέντος διοικητικού εγγράφου¹¹.

3.3 Τούτων δοθέντων, κατά την άποψη της Αρχής, βάσει των ισχυουσών κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματός του και αποστολής απαντητικού μηνύματος από τη Γραμματεία της ΕΣΔι διατάξεων, τα γραπτά δοκίμια εξετάσεων για την εισαγωγή στην ΕΣΔι, τα οποία διορθώθηκαν και βαθμολογήθηκαν σύμφωνα με τα σχετικώς προβλεπόμενα στις σχετικές προκηρύξεις, συνιστούν

⁹ Βλ. σχετικά την υπ' αριθμ. 434/2012 Ατομική Γνωμοδότηση, αναρτημένη εδώ: [ΝΣΚ 434/2012](#).

¹⁰ Βλ. ΝΣΚ 366/2006, 243/2000 κ.ά.

¹¹ Βλ. ΣΤΕ 1140/2003, 3130/2000, 1214/2000, 205/2000 κ.ά, καθώς και ΝΣΚ 139/2009 (Ολομ.), 49/2009, 548/2008, 131/2008, 63/2008, 390/2007, 166/2007, 354/2006 (Ολομ.), 92/2005, 16/2003, 370/2002 (Ολομ.), 727/2001, 723/2000, 243/2000 κ.ά.

έγγραφα που υποβλήθηκαν από ιδιώτες (τους υποψηφίους προς εισαγωγή στην ΕΣΔι) στο πλαίσιο διοικητικής διαδικασίας που ρυθμίζεται από τις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις. Περαιτέρω, τα εν λόγω έγγραφα έτυχαν νόμιμης επεξεργασίας από τους ορισθέντες εξεταστές και, ακολούθως, ελήφθησαν υπόψιν από τα αρμόδια όργανα του ν.π.δ.δ. «Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργών» για τον σκοπό της άσκησης των κατ' ιδίαν προβλεπόμενων αρμοδιοτήτων τους που άπτονται του σκοπού του εν λόγω ν.π.δ.δ. που αφορά την επιλογή των εκπαιδευομένων, οι οποίοι πρόκειται να καταλάβουν θέσεις δοκίμων δικαστικών λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας, των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, του Ελεγκτικού Συνεδρίου, των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων (νυν άρθρο 2 παρ. 3 του ν. Ν. 4871/2021) και, ως εκ τούτου, δέον να θεωρηθούν ως διοικητικά κατά τα προαναφερθέντα. Συνακόλουθα, η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης των ενδιαφερομένων σε αυτά κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματός του και αποστολής απαντητικού μηνύματος από τη Γραμματεία της ΕΣΔι δεν προϋπέθετε την ύπαρξη ειδικού προς τούτο εννόμου συμφέροντος του αιτούντος, αλλά ευλόγου ενδιαφέροντος, το οποίο προκύπτει κατά τρόπο συγκεκριμένο από την ύπαρξη συγκεκριμένης έννομης σχέσης, η οποία συνδέει τον αιτούντα με το περιεχόμενο του αιτηθέντος διοικητικού εγγράφου. Στην περίπτωση του ενδιαφερόμενου το εν λόγω εύλογο ενδιαφέρον προκύπτει εκ του γεγονότος ότι τα αιτηθέντα δοκίμια αφορούσαν τη δική του προσωπική συμμετοχή στις εισαγωγικές εξετάσεις της ΕΣΔι, καθώς και τρίτου προσώπου, το οποίο τον εξουσιοδότησε σχετικά. Ως εκ τούτου, κατά την άποψη της Αρχής, το αίτημα του ενδιαφερόμενου θα έπρεπε να έχει γίνει αποδεκτό από την ΕΣΔι.

ii. Ουσιαστικές προϋποθέσεις ικανοποίησης του αιτήματος του ενδιαφερομένου μετά τη θέση σε ισχύ των διατάξεων του άρθρου 59 του ν. 5143/2024

1. Καταρχάς, επισημαίνεται ότι, κατά την άποψη της Αρχής, το αίτημα του ενδιαφερόμενου παραμένει σε εκκρεμότητα, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, διεκπεραιώθηκε μέσω ενός απλού ενημερωτικού μηνύματος από τη Γραμματεία της ΕΣΔι, με το οποίο μεταφέρθηκαν σε εκείνον οι απόψεις της γενικής Διευθύντριας της Σχολής, και όχι δι' ενός ολοκληρωμένου εκδοθέντος διοικητικού εγγράφου, το οποίο θα έφερε το σύνολο των οικείων χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, όπως, ιδίως, υπογραφή από αρμόδιο διοικητικό όργανο, χρονολόγηση και πρωτοκόλληση και το οποίο, σε περίπτωση απόρριψης του αιτήματος, θα περιείχε πλήρη, δηλαδή σαφή, ειδική και επαρκή, αιτιολογία σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 17 του ΚΔΔ/σίας. Συνεπώς, το εν λόγω αίτημα εξακολουθεί να χρήζει διεκπεραίωσης, βάσει των ισχυουσών κατά τον χρόνο της διεκπεραίωσης του διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, σύμφωνα με τη γενική αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσης.

2. Τούτων δοθέντων, επισημαίνεται ότι το άρθρο 5 του ΚΔΔ/σίας αντικαταστάθηκε προσφάτως με το άρθρο 59 του ν. 5143/2024¹² και, πλέον, έχει ως εξής (έναρξη ισχύος από 1/1/2025, σύμφωνα με την παρ. 2α του άρθρου 70 του ίδιου νόμου), «1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή, διά ζώσης ή ηλεκτρονική, επώνυμη ή ανώνυμη αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των δημοσίων εγγράφων, διοικητικών και ιδιωτικών. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. Ως ιδιωτικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από ιδιώτη, αλλά κατατίθενται και φυλάσσονται σε δημόσια υπηρεσία.
2. Όταν το δημόσιο έγγραφο περιέχει προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, απαιτείται εύλογο ενδιαφέρον του αιτούντος. Η πρόσβαση σε ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού

¹² Ν. 5143/2024 «Ρυθμίσεις για τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, την ενίσχυση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές διατάξεις» (Α' 61)

Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137). Η άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα γίνεται με την επικύλαξη της ύπαρξης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Το δικαίωμα δεν υφίσταται στην περίπτωση που παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, όπως το απόρρητο της εθνικής άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, της δημόσιας πίστης και του νομίματος, της ασφάλειας του κράτους και της δημόσιας τάξης, το ιατρικό, εμπορικό, επαγγελματικό, τραπεζικό ή βιομηχανικό απόρρητο. Η αρμόδια δημόσια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί επίσης την ικανοποίηση του δικαιώματος αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατό να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

3. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο ή γ) με παραπομπή του σε ευχερώς προσβάσιμη πηγή, ιδίως μέσω διαδικτύου. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Ο αιτών έχει δικαίωμα υποβολής από υπάλληλο του φορέα προς εντοπισμό του εγγράφου που αναζητά.

4. Αν συντρέχει ένας από τους περιορισμούς της παρ. 2, η αρμόδια δημόσια υπηρεσία ικανοποιεί το αίτημα του διοικουμένου μόνο για το μέρος των εγγράφων που δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς αυτούς.

5. Η προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά την παρ. 1 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες. Η διοίκηση δεν υποχρεούται να απαντήσει σε περίπτωση απόρριψης ανώνυμης αίτησης ή αίτησης καταφανώς αόριστης ή επαναλαμβανόμενης.

6. Στην έννοια της δημόσιας υπηρεσίας του παρόντος εντάσσονται όλοι οι φορείς που ασκούν δημόσια εξουσία, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής.

7.α) Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί με απόφασή του, να συγκροτεί ομάδα εργασίας αποτελούμενη από εμπειρογνώμονες, στελέχη των οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών και στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης για την αξιολόγηση της εφαρμογής του παρόντος άρθρου. Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις της ομάδας εργασίας διαβιβάζονται στη Βουλή των Ελλήνων, στο Υπουργείο Εσωτερικών και στο Συμβούλιο της Ευρώπης και αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Πολίτη.

β) Στις συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας δύνανται να καλούνται για τη διατύπωση γνώμης στελέχη Υπουργείων, της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας, καθώς και άλλα πρόσωπα ή φορείς κατά την κρίση της.

γ) Τα μέλη της επιτροπής είναι ανεξάρτητα και αμερόληπτα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

8. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών δύναται να εξειδικεύεται ο τρόπος υποβολής των αιτημάτων της παρ. 1 και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος».

3. Όπως προκύπτει από την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης που αφορά το νομοσχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών «Ρυθμίσεις για τους χερσαίους συνοριακούς σταθμούς, την ενίσχυση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και λοιπές διατάξεις»¹³ (νυν ν. 5143/2024), στόχος της διάταξης του άρθρου 59 του ν. 5143/2024 είναι η «διευκόλυνση της πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα»¹⁴, ενώ με τις διατάξεις του, μεταξύ άλλων, «... απαλείφεται κατ' αρχήν η προϋπόθεση του εύλογου ενδιαφέροντος για την άσκηση του δικαιώματος. Ειδικότερα, το εύλογο ενδιαφέρον απαιτείται να

¹³ Αναρτημένη στην εξής ιστοσελίδα του ιστοτόπου της Βουλής:

<https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/2f026f42-950c-4efc-b950-340c4fb76a24/12696361.pdf>

¹⁴ Βλ. σελ. 65 της εν λόγω Ανάλυσης Συνεπειών Ρυθμίσεων.

συντρέχει μόνο σε περίπτωση που τα έγγραφα περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Διάκριση γίνεται για τα ειδικά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οπότε και εφαρμόζονται οι ειδικότερες προϋποθέσεις που προβλέπουν γι' αυτά ο ΓΚΠΔ και η ... εθνική νομοθεσία. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται η διαφάνεια της δράσης της διοίκησης, ενώ ταυτόχρονα η χώρα είναι συνεπής στις διεθνείς της δεσμεύσεις. Επιπλέον, διευκρινίζονται ρητά τα απόρρητα που περιορίζουν την άσκηση του δικαιώματος και διευρύνονται οι φορείς-αποδέκτες του δικαιώματος, αφού πλέον εισάγεται το λειτουργικό κριτήριο της άσκησης δημόσιας εξουσίας και αίρεται ο περιορισμός του οργανικού κριτηρίου, το οποίο ήταν έως σήμερα αυτό που έπρεπε να πληροῦται προκειμένου ένας φορέας να εξασφαλίζει την πρόσβαση του πολίτη στα δημόσια έγγραφα...»¹⁵.

4. Περαιτέρω, δυνάμει της εξουσιοδοτικής διάταξης της παρ. 8 του προαναφερθέντος άρθρου, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 21797/30-12-2024 Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών¹⁶ (εφεξής: «ΥΑ»), η οποία ισχύει από 1^{ης}/1/2025¹⁷ και με την οποία εξειδικεύεται ο τρόπος υποβολής των αιτημάτων πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα και άλλα θέματα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει.

Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 («Έννοια δημόσιας υπηρεσίας») της ΥΑ, «[σ]την έννοια της δημόσιας υπηρεσίας της παρ. 6 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45) εντάσσονται: α) Όλοι οι φορείς του δημοσίου τομέα, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 14 παρ. 1 περ. α' έως στ' του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), και β) όλοι οι φορείς, στους οποίους έχει ανατεθεί η άσκηση δημόσιας εξουσίας ή η παροχή δημόσιας υπηρεσίας, ανεξαρτήτως της νομικής μορφής υπό την οποία είναι οργανωμένοι».

Συνεπώς, και η ΕΣΔι, ως ν.π.δ.δ., το οποίο ασκεί δημόσια εξουσία, έχει υποχρέωση εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως αυτό αντικαταστάθηκε και ισχύει.

5. Σχετική είναι και η με αρ. πρωτ. ΔΙΔΔΗ/Φ.22/21821/31-12-2024 εγκύκλιος του Υπουργού Εσωτερικών με θέμα «Πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα - Αντικατάσταση άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999 - Α' 45)»¹⁸ (εφεξής: «Εγκύκλιος»). Σύμφωνα με την εν λόγω εγκύκλιο¹⁹, «[σ]ι νέες ρυθμίσεις, η ισχύς των οποίων εκκινεί την 1η-1-2025, σύμφωνα με το άρθρο 70 του ν. 5143/2024, λαμβάνουν υπόψιν ρυθμίσεις της Σύμβασης του Tromsø του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, επιδιώκοντας την ενίσχυση της αρχής της διαφάνειας της δράσης της διοίκησης και συνακόλουθα του κράτους δικαίου, μέσω της διεύρυνσης του πεδίου εφαρμογής του δικαιώματος πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα», ενώ με τις αλλαγές που επέρχονται στο άρθρο 5 του ΚΔΔ/σίας αναφορικά με το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα: «1. Απαλείφεται η απαίτηση της συνδρομής εύλογου ενδιαφέροντος για την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα. Από 1/1/2025 κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να έχει πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα.

2. Απαλείφεται η απαίτηση της συνδρομής ειδικού έννομου συμφέροντος για την πρόσβαση στα ιδιωτικά έγγραφα, δηλαδή όσα συντάσσονται από ιδιώτη, αλλά κατατίθενται και φυλάσσονται σε

¹⁵ Βλ. σελ. 80-81 της εν λόγω Ανάλυσης Συνεπειών Ρυθμίσεων.

¹⁶ Υπ' αριθμ. 21797/30-12-2024 Απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών «Τρόποι υποβολής αιτημάτων για την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και διαχείρισή τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες» (Β' 7302)

¹⁷ Βλ. άρθρο 8 «Έναρξη ισχύος» της ΥΑ.

¹⁸ ΑΔΑ: 9ΑΦΔ46ΜΤΛ6-ΜΝ2

¹⁹ Σύμφωνα με τον πίνακα αποδεκτών της, η εν λόγω εγκύκλιος απευθύνεται σε όλα τα Υπουργεία (Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού), στις Γενικές και Ειδικές Γραμματείες Υπουργείων (Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού), σε όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού), στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού (Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού), σε όλες τις Ανεξάρτητες Αρχές (Διευθύνσεις Διοικητικού/Προσωπικού), στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και την Προεδρία της Κυβέρνησης.

δημόσια υπηρεσία. Από 1/1/2025 κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δύναται να έχει πρόσβαση στα ως άνω ιδιωτικά έγγραφα.

3. Απαιτείται η συνδρομή εύλογου ενδιαφέροντος μόνο όταν τα δημόσια έγγραφα, διοικητικά και ιδιωτικά, περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τρίτου.

4. Προς διευκόλυνση των υπόχρεων ικανοποίησης του αιτήματος πρόσβασης στα έγγραφα, απαριθμούνται ενδεικτικά τα απόρρητα που καθιστούν το δικαίωμα ανενεργό, τα οποία προβλέπονται από ειδικές διατάξεις, όπως το απόρρητο της εθνικής άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, της δημόσιας πίστης και του νομίματος, της ασφάλειας του κράτους και της δημόσιας τάξης, το ιατρικό, εμπορικό, επαγγελματικό, τραπεζικό ή βιομηχανικό απόρρητο.

5. Εισάγεται η δυνατότητα υποβολής της αίτησης ηλεκτρονικά...

Β. Στοιχεία που παραμένουν αναλλοίωτα: 1. Η αίτηση εξακολουθεί να υποβάλλεται γραπτώς. 2. Διατηρείται ο περιορισμός πρόσβασης σε περίπτωση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, απορρήτων, συζητήσεων του Υπουργικού Συμβουλίου και δυσχεράνσης της έρευνας δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικά με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 3. Διατηρείται η δυνατότητα μελέτης του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας και η χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή του μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. 4. Διατηρείται η προθεσμία των είκοσι (20) ημερών, εντός της οποίας οφείλει να απαντήσει η διοίκηση, θετικά ή αρνητικά».

6. Λαμβάνοντας υπόψιν τα προαναφερθέντα, η Αρχή επισημαίνει ότι από 1^{ης}/1/2025, ημερομηνία θέσης σε ισχύ του κατά τα ανωτέρω αντικατασταθέντος άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή, διά ζώσης ή ηλεκτρονική, επώνυμη ή ανώνυμη αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των δημοσίων εγγράφων, διοικητικών και ιδιωτικών. Συνεπώς, ο ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα να λάβει γνώση των αιτηθέντων δημοσίων, κατά τα ανωτέρω, εγγράφων, το δε εν λόγω δικαίωμα ισχύει, ακόμα και αν ήθελε υποτεθεί ότι τα αιτηθέντα έγγραφα είναι ιδιωτικά, δηλαδή συντεταγμένα από ιδιώτη και κατατεθέντα και φυλασσόμενα σε δημόσια υπηρεσία κατά την έννοια της παρ. 6 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει, και, συνεπώς, και στην ΕΣΔι, η οποία αποτελεί ν.π.δ.δ., το οποίο ασκεί δημόσια εξουσία.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 2 του ως άνω άρθρου, σε περίπτωση, κατά την οποία τα αιτηθέντα δημόσια (διοικητικά ή ιδιωτικά) έγγραφα περιέχουν προσωπικά δεδομένα τρίτων προσώπων, όπως, ενδεχομένως, το ονοματεπώνυμο, τυχόν χειρόγραφες σημειώσεις και την υπογραφή των εξεταστών των γραπτών δοκιμών, απαιτείται εύλογο ενδιαφέρον του αιτούντος, το οποίο, όπως προαναφέρθηκε, στην περίπτωση του ενδιαφερομένου υφίσταται, χωρίς να φαίνεται να συντρέχουν εν προκειμένω η περίπτωση της πρόσβασης σε ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων τρίτων προσώπων που επιτρέπεται υπό τις προϋποθέσεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, L 119) και του ν. 4624/2019 (Α' 137), η επιφύλαξη της ύπαρξης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή η εξαιρέσεις του απορρήτου το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, όπως το απόρρητο της εθνικής άμυνας και εξωτερικής πολιτικής, της δημόσιας πίστης και του νομίματος, της ασφάλειας του κράτους και της δημόσιας τάξης, το ιατρικό, εμπορικό, επαγγελματικό, τραπεζικό ή βιομηχανικό απόρρητο, η αναφορά στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου ή πιθανότητα να δυσχερανθεί ουσιαδώς η έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικών με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

δ) Διαδικασία διεκπεραίωσης του αιτήματος του ενδιαφερομένου μετά τη θέση σε ισχύ των διατάξεων του άρθρου 59 του ν. 5143/2024

Κατόπιν τούτων, αναφορικά με τον τρόπο διεκπεραίωσης του αιτήματος του ενδιαφερόμενου από την ΕΣΔι σημειώνονται τα εξής:

1. Σύμφωνα με τις παραγράφους 3 έως 5 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει, «3. Το δικαίωμα των παρ. 1 και 2 ασκείται: α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο ή γ) με παραπομπή του σε ευχερώς προσβάσιμη πηγή, ιδίως μέσω διαδικτύου. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Ο αιτών έχει δικαίωμα υποβοήθησης από υπάλληλο του φορέα προς εντοπισμό του εγγράφου που αναζητά.

4. Αν συντρέχει ένας από τους περιορισμούς της παρ. 2, η αρμόδια δημόσια υπηρεσία ικανοποιεί το αίτημα του διοικουμένου μόνο για το μέρος των εγγράφων που δεν εμπίπτουν στους περιορισμούς αυτούς.

5. Η προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά την παρ. 1 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες. Η διοίκηση δεν υποχρεούται να απαντήσει σε περίπτωση απόρριψης ανώνυμης αίτησης ή αίτησης καταφανώς αόριστης ή επαναλαμβανόμενης».

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 1 («Έννοια και τρόποι υποβολής αιτήματος πρόσβασης σε δημόσια έγγραφα») της ΥΑ, «1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή, δια ζώσης ή ηλεκτρονική, επώνυμη ή ανώνυμη αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των δημοσίων εγγράφων, διοικητικών και ιδιωτικών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α` 45).

2. Δια ζώσης είναι η αίτηση που υποβάλλεται με φυσική παρουσία στη δημόσια υπηρεσία στην οποία απευθύνεται. Ηλεκτρονική είναι η αίτηση που υποβάλλεται εξ αποστάσεως στη δημόσια υπηρεσία στην οποία απευθύνεται, με έναν από τους παρακάτω τρόπους: α) Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, β) Μέσω φόρμας επικοινωνίας που τυχόν διατίθεται στις ηλεκτρονικές σελίδες των δημοσίων υπηρεσιών, στις οποίες απευθύνεται το αίτημα», ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 2 («Έννοια επώνυμης αίτησης») αυτής, «[ε]πώνυμη είναι η αίτηση, η οποία αναγράφει τα στοιχεία του αιτούντος και, συγκεκριμένα, το όνομα, το επώνυμο, τον αριθμό δελτίου ταυτότητας και τα στοιχεία επικοινωνίας του, ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο υποβάλλεται, δια ζώσης ή ηλεκτρονικά».

2. Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 6 «Αναπαραγωγή εγγράφων» της ΥΑ, «[α]ν ο αιτών την πρόσβαση στα έγγραφα επιλέξει να ασκήσει το δικαίωμα πρόσβασης σύμφωνα με την περ. β` της παρ. 3 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α` 45), ήτοι τη χορήγηση αντιγράφων των εγγράφων από την υπηρεσία, το δικαίωμα ασκείται με έναν από τους κάτωθι τρόπους, κατά την κρίση της υπηρεσίας:

α) Με αναπαραγωγή των εγγράφων, εφόσον υπάρχει η δυνατότητα τεχνικά, ήτοι λειτουργικό φωτοτυπικό μηχάνημα, και ο αριθμός των φωτοαντιγράφων κριθεί εύλογος από την υπηρεσία, β) με φωτογράφιση των εγγράφων από τον αιτούντα υπό την επίβλεψη υπαλλήλου της υπηρεσίας ή γ) αναπαραγωγή των εγγράφων από τον αιτούντα εκτός της υπηρεσίας κατόπιν παράδοσής τους από υπάλληλο αυτής με παρακράτηση του ταυτοποιητικού του εγγράφου και επιστροφή τους εντός μίας ώρας από την παραλαβή τους. Η απόδοση του ταυτοποιητικού εγγράφου στον αιτούντα πραγματοποιείται ταυτόχρονα με την παραλαβή των εγγράφων από την υπηρεσία και έλεγχο αυτών ως προς την πληρότητά τους».

3. Τέλος, σύμφωνα με την Εγκύκλιο, «[τ]ο αίτημα μπορεί να ικανοποιηθεί εν μέρει, αν κάποια από τα αιτούμενα έγγραφα ή αποσπάσματά τους εμπίπτουν στους περιορισμούς που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (απόρρητα, πνευματική ιδιοκτησία, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα). ... Δίνεται η δυνατότητα παραπομπής του αιτούντος σε ευχερώς προσβάσιμη, κυρίως διαδικτυακή, πηγή αντί για τη χορήγηση αντιγράφων. ... Ο αιτών έχει δικαίωμα υποβοήθησης από υπάλληλο του φορέα προς εντοπισμό του εγγράφου που αναζητά».

4. Κατά την άποψη της Αρχής, με δεδομένο ότι η αίτηση του ενδιαφερόμενου προς την ΕΣΔι ήταν επώνυμη, η Σχολή δύναται, καταρχήν, να ζητήσει τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 («Έννοια επώνυμης αίτησης») της ΥΑ, τα οποία τυχόν ελλείπουν, όπως λ.χ. τον αριθμό δελτίου ταυτότητας του, με την επισήμανση, πάντως, ότι, σύμφωνα με τα σχετικώς προβλεπόμενα, το εν λόγω αίτημα μπορεί να υποβληθεί και ανωνύμως (βλ. την παρ. 1 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, καθώς και το άρθρο 3 της ΥΑ²⁰). Η επισήμανση αυτή τίθεται, ώστε να μην δύναται να θεωρηθεί ερμηνευτικά η αίτηση του ενδιαφερομένου ως ανώνυμη επί τη βάση της τυχόν έλλειψης κάποιου προβλεπόμενου στοιχείου της επώνυμης αίτησης.

Εν συνεχεία, η ΕΣΔι οφείλει να καλέσει το συντομότερο δυνατό τον αιτούντα να ασκήσει το δικαίωμά του να λάβει γνώση των αιτηθέντων διοικητικών εγγράφων με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας, με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο ή με παραπομπή του σε ευχερώς προσβάσιμη πηγή, ιδίως μέσω διαδικτύου. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Ο αιτών έχει δικαίωμα υποβοήθησης από υπάλληλο του φορέα προς εντοπισμό του εγγράφου που αναζητά (άρθρο 5 παρ. 3 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει). Επισημαίνεται ότι το αληθές αίτημα του αιτούντος ήταν η χορήγηση αντιγράφων, η οποία, κατά τα φαινόμενα, δεν δύναται να παραβιάσει την ακεραιότητα των αιτηθέντων εγγράφων. Επίσης, αν συντρέχει ένας από τους περιορισμούς της παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει, η αρμόδια δημόσια υπηρεσία ικανοποιεί το αίτημα του διοικουμένου μόνο για το μέρος των εγγράφων που δεν εμπíπτουν στους περιορισμούς αυτούς (άρθρο 5 παρ. 4 του ΚΔΔ/σίας). Όπως προαναφέρθηκε, κατά την άποψη της Αρχής δεν φαίνεται, καταρχήν, ότι συντρέχει κάποιος από τους περιορισμούς παρ. 2 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει, υφίσταται δε ενδιαφέρον του αιτούντος για τη χορήγηση των αιτηθέντων εγγράφων.

5. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας, όπως ισχύει, «[η] προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά την παρ. 1 ή την αισιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι (20) ημέρες. Η διοίκηση δεν υποχρεούται να απαντήσει σε περίπτωση απόρριψης ανώνυμης αίτησης ή αίτησης καταφανώς άοριστης ή επαναλαμβανόμενης». Κατά την άποψη της Αρχής, από (1) την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών του προϊσχύσαντος άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας λόγω μη διεκπεραίωσης του αιτήματος του ενδιαφερομένου δι' ενός ολοκληρωμένου εκδοθέντος διοικητικού εγγράφου κατά τα ανωτέρω, γεγονός που καθιστά το αίτημα ακόμη εκκρεμές και (2) την τροποποίηση ιδίως των ουσιαστικών προϋποθέσεων άσκησης του δικαιώματος λήψης γνώσης των δημοσίων εγγράφων κατά τα ανωτέρω, συνάγεται ότι η προθεσμία των 20 ημερών του αντικατασταθέντος άρθρου 5 του ΚΔΔ/σίας εκκίνησε εκ νέου από 1^{ης}/1/2025, ημερομηνία θέσης σε ισχύ της εν λόγω διάταξης, και παρήλθε άπρακτη, σύμφωνα με την ενημέρωση που έχει η Αρχή. Λαμβάνοντας, όμως, υπόψιν ότι είναι εξόχως πιθανό το αρμόδιο όργανο της Σχολής να θεωρεί την αίτηση του ενδιαφερόμενου διεκπεραιωμένη μέσω του ενημερωτικού μηνύματος που εστάλη σε αυτόν από τη Γραμματεία της ΕΣΔι, κατά την άποψη της Αρχής, η Σχολή θα πρέπει να διεκπεραιώσει την αίτηση του ενδιαφερομένου χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση σύμφωνα με τις ισχύουσες πλέον διατάξεις.

²⁰ Σύμφωνα με το άρθρο 3 («Έννοια και διαχείριση ανώνυμης αίτησης»), «1. Ανώνυμη είναι η αίτηση η οποία δεν περιέχει τα στοιχεία που αναφέρονται στο άρθρο 2 της παρούσας.

2. Η διοίκηση έχει διακριτική ευχέρεια να απαντήσει σε ανώνυμο αίτημα, λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμούς της παρ. 2 του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45).

3. Το δικαίωμα πρόσβασης του άρθρου 1 δεν ικανοποιείται όταν υποβάλλεται ανώνυμη αίτηση και τα έγγραφα στα οποία ζητείται η πρόσβαση περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, καθώς η ανωνυμία του αιτούντος δεν επιτρέπει την εξακρίβωση της ύπαρξης εύλογου ενδιαφέροντος, το οποίο απαιτείται για την πρόσβαση σε τέτοιου είδους έγγραφα».

ε) Αναφορικά με την απόφαση C-434/16 της 20-12-2017 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Για την πληρότητα της παρούσας ανάπτυξης, η Αρχή θέτει υπόψιν σας και τα ακόλουθα, τα οποία παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σχετικά με το υπό διερεύνηση ζήτημα:

1. Σχετική με το δικαίωμα της πρόσβασης όσων συμμετέχουν σε επαγγελματικές εξετάσεις στις γραπτές απαντήσεις που έδωσαν στο πλαίσιο της σχετικής διαδικασίας είναι η απόφαση C-434/16 της 20-12-2017 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης²¹ (εφεξής: ΔΕΕ), η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο προδικαστικού ερωτήματος του Ανώτατου Δικαστηρίου (Supreme Court) της Ιρλανδίας στην υπόθεση Peter Nowak κατά του Data Protection Commissioner (επιτρόπου προστασίας δεδομένων της Ιρλανδίας) σχετικά με την άρνηση του δευτέρου να επιτρέψει στον προσφεύγοντα την πρόσβαση στο διορθωμένο γραπτό του σε εξέταση στην οποία αυτός είχε μετάσχει.
2. Στην εν λόγω απόφαση το ΔΕΕ ερμήνευσε τον νομικό όρο «δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα», όπως αυτός ορίζεται στο στοιχ. α' του άρθρου 2 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ ως «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί». Σύμφωνα με το Δικαστήριο, πληροφορίες που συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αποτελούν και οι γραπτές απαντήσεις υποψηφίου σε επαγγελματικές εξετάσεις και οι ενδεχόμενες διορθώσεις του εξεταστή στο γραπτό του, ανεξαρτήτως εάν η ταυτότητα του εξεταζόμενου είναι γνωστή στον διορθωτή του γραπτού ή όχι, δεδομένου ότι ο εξεταζόμενος μπορεί να ταυτοποιηθεί.
3. Ειδικότερα, το ΔΕΕ νομολόγησε, μεταξύ άλλων, ότι «28. ... το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 ορίζει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ως «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί». Κατά την ίδια διάταξη, «ως πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί λογίζεται το πρόσωπο εκείνο που μπορεί να προσδιοριστεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική άποψη».
29. Δεν αμφισβητείται ότι ένας υποψήφιος σε επαγγελματική εξέταση είναι φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή είτε άμεσα, βάσει του ονόματός του, είτε έμμεσα, βάσει ενός αριθμού αναγνωρίσεως, στοιχεία τα οποία αναγράφονται στο γραπτό ή στο εξώφυλλο του γραπτού του.
30. ... Δεν ασκεί επιρροή, στο πλαίσιο αυτό, το αν ο εξεταστής μπορεί ή όχι να προσδιορίσει την ταυτότητα του υποψηφίου κατά τη στιγμή της διορθώσεως και της βαθμολογήσεως του γραπτού. ...
34. ... η χρησιμοποίηση της εκφράσεως «κάθε πληροφορία» στο πλαίσιο του ορισμού του «δεδομένου προσωπικού χαρακτήρα», που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46, αποτελεί ένδειξη του σκοπού του νομοθέτη της Ένωσης να προσδώσει ευρεία έννοια στον όρο αυτόν, η οποία δεν περιορίζεται στις ευαίσθητες ή προσωπικού χαρακτήρα πληροφορίες, αλλά μπορεί να καλύπτει ενδεχομένως κάθε είδος πληροφοριών, τόσο αντικειμενικών όσο και υποκειμενικών, με τη μορφή γνώμης ή εκτιμήσεως, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες «αφορούν» το ενδιαφερόμενο πρόσωπο.
35. Η τελευταία αυτή προϋπόθεση πληρούται όταν, λόγω του περιεχομένου της, του σκοπού της ή του αποτελέσματός της, η πληροφορία συνδέεται με συγκεκριμένο πρόσωπο. ...
37. Πράγματι, καταρχάς, το περιεχόμενο των ως άνω απαντήσεων αποτελεί ένδειξη του επιπέδου γνώσεων και των ικανοτήτων του υποψηφίου σε δεδομένο τομέα, καθώς και, ενδεχομένως, του τρόπου σκέψεως, της συλλογιστικής του ικανότητας και του κριτικού του πνεύματος. Σε περίπτωση εξετάσεως με χειρόγραφο κείμενο, οι απαντήσεις παρέχουν, επιπλέον, πληροφορίες σχετικά με τον γραφικό χαρακτήρα του υποψηφίου.

²¹ Αναρτημένη εδώ: <https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=C-434/16>.

38. Περαιτέρω, ο σκοπός για τον οποίο συλλέγονται οι εν λόγω απαντήσεις είναι να εκτιμηθούν οι επαγγελματικές δεξιότητες του υποψηφίου και η ικανότητά του να ασκήσει το συγκεκριμένο επάγγελμα.

39. Τέλος, η χρησιμοποίηση των πληροφοριών αυτών, που οδηγεί, ιδίως, στην επιτυχία ή την αποτυχία του υποψηφίου, είναι ικανή να έχει αντίκτυπο στα δικαιώματα και στα συμφέροντά του, καθόσον μπορεί να προσδιορίσει ή να επηρεάσει, για παράδειγμα, τις πιθανότητες προσβάσεως στο επάγγελμα ή στη θέση εργασίας που αυτός επιθυμεί. ...

42. Όσον αφορά τις σχετικές με τις απαντήσεις του υποψηφίου διορθώσεις του εξεταστή, διαπιστώνεται ότι αυτές αποτελούν, όπως και οι απαντήσεις του υποψηφίου στην εξέταση, πληροφορίες που αφορούν τον υποψήφιο αυτόν. ...

49. ... το να μη γίνει δεκτό ότι αποτελούν «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» οι σχετικές με υποψήφιο πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις απαντήσεις του στο πλαίσιο επαγγελματικών εξετάσεων και οι σχετικές με αυτές διορθώσεις του εξεταστή θα είχε ως συνέπεια να μην απαιτείται καθόλου, όσον αφορά τις εν λόγω πληροφορίες, η τήρηση των αρχών και των εγγυήσεων που προβλέπονται στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, ιδίως, των αρχών που αφορούν την ποιότητα των δεδομένων και τη νομιμότητα της επεξεργασίας τους, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 95/46, καθώς και ο σεβασμός των δικαιωμάτων προσβάσεως, διορθώσεως και εναντιώσεως του ενδιαφερομένου που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 14 της οδηγίας αυτής, αλλά και ο έλεγχος που ασκείται από την αρχή ελέγχου δυνάμει του άρθρου 28 της εν λόγω οδηγίας.

50. Όπως, όμως, επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 26 των προτάσεών της, δεν αμφισβητείται ότι ένας υποψήφιος σε εξέταση έχει, ιδίως, έννομο συμφέρον, στηριζόμενο στην προστασία του ιδιωτικού του βίου, να μπορεί να αντιταχθεί στην εκτός εξεταστικής διαδικασίας επεξεργασία των απαντήσεων που έδωσε κατά την εξέταση αυτή και των σχετικών διορθώσεων του εξεταστή και, ειδικότερα, στη διαβίβαση σε τρίτους, ή ακόμα και στη δημοσίευσή τους, χωρίς την άδειά του. Ομοίως, η οντότητα που διοργανώνει την εξέταση, ως υπεύθυνη της επεξεργασίας των δεδομένων, είναι υποχρεωμένη να εξασφαλίζει ότι οι εν λόγω απαντήσεις και διορθώσεις θα φυλάσσονται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο να έχουν τρίτοι πρόσβαση σε αυτές κατά τρόπο μη σύννομο. ...

52. Ασφαλώς, το δικαίωμα διορθώσεως που προβλέπεται στο άρθρο 12, στοιχείο β', της οδηγίας 95/46 δεν μπορεί, προφανώς, να παρέχει τη δυνατότητα σε υποψήφιο να «διορθώσει», a posteriori, τις «εσφαλμένες» απαντήσεις. ...

62. Βάσει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 2, στοιχείο α', της οδηγίας 95/46 έχει την έννοια ότι, υπό συνθήκες όπως αυτές της διαφοράς της κύριας δίκης, οι γραπτές απαντήσεις υποψηφίου σε επαγγελματικές εξετάσεις και οι ενδεχόμενες διορθώσεις του εξεταστή σχετικά με τις απαντήσεις αυτές συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, υπό την έννοια της διατάξεως αυτής».

4. Τούτων δοθέντων, σημειώνεται ότι οι διατάξεις της οδηγίας 95/46/EK και, ιδίως, του στοιχ. α' του άρθρου 2 αυτής, επί της οποίας νομολόγησε κατά τα ανωτέρω το ΔΕΕ, καταργήθηκαν με την παρ. 1 του άρθρου 94 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 από 25/5/2018. Ωστόσο, η Αρχή παρατηρεί ότι από την αντιπαράβολή του στοιχ. α' του άρθρου 2 της καταργηθείσας οδηγίας²² με το στοιχ. 1 του άρθρου

²² Σύμφωνα με το στοιχ. α' του άρθρου 2 της οδηγίας 95/46/EK, ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» νοείται «κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα· ως πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί λογίζεται το πρόσωπο εκείνο που μπορεί να προσδιοριστεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητα ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από φυσική, βιολογική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική άποψη».

4 του ως Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679²³ προκύπτει η από πλευράς διαχρονικού δικαίου επί της ουσίας εν πολλοίς ταύτιση του ορισμού των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

5. Η Αρχή κατανοεί ότι η ως άνω απόφαση του ΔΕΕ δεν εξεδόθη κατόπιν ad hoc προδικαστικού ερωτήματος²⁴, πλην όμως μπορεί να υποστηριχθεί ότι η κριθείσα από το ΔΕΕ υπόθεση παρουσιάζει ουσιαστικές ομοιότητες με την σχολιαζόμενη περίπτωση. Στο σημείο αυτό, υπενθυμίζεται, ως εκ περισσού, ότι οι κανονισμοί, όπως ο ισχύων (και κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης του ενδιαφερόμενου) Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων, αποτελούν νομοθετικές πράξεις που ισχύουν αυτόματα και ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. αμέσως μόλις τεθούν σε ισχύ, χωρίς να χρειάζεται να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο (και χωρίς να αποκλείεται η θέσπιση εθνικών μέτρων, εφόσον προβλέπεται ή κρίνεται αναγκαίο για την πληρέστερη εφαρμογή τους) και οι οποίες είναι δεσμευτικές ως προς όλα τα μέρη τους για τα κράτη μέλη της Ε.Ε., σε αντίθεση με τις οδηγίες, οι οποίες απαιτούν από τα κράτη μέλη να επιτύχουν ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα, αλλά τα αφήνουν ελεύθερα να επιλέξουν τον τρόπο επίτευξής του και, συνεπώς, απαιτείται η ενσωμάτωση (μεταφορά) των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, προκειμένου τα τελευταία να επιτύχουν τους στόχους που αυτές ορίζουν²⁵.

6. Συνεπώς, κατά την άποψη της Αρχής, στην περίπτωση της αίτησης του ενδιαφερομένου κρίνεται σκόπιμο να εξετασθεί το ενδεχόμενο να ληφθούν υπόψιν από την ΕΣΔι και τα νομολογηθέντα με την προαναφερθείσα απόφαση του ΔΕΕ λόγω ομοιότητας των περιπτώσεων.

Δ. Το αίτημα της Ανεξάρτητης Αρχής

Κατόπιν τούτων, η Αρχή παρακαλεί την Εθνική Σχολή Δικαστικών Λειτουργιών:

1. Να διεκπεραιωθεί προσηκόντως το από [redacted]/8/2024 αίτημα του ενδιαφερόμενου προς την ΕΣΔι, το οποίο υπεβλήθη μέσω μηνύματος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με θέμα «Χορήγηση αντιγράφων δημοσίων εγγράφων δυνάμει του άρθρου 5 παρ. 1 & 4 εδ. β΄ Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας» και να προβεί στη διεκπεραίωσή του, λαμβάνοντας υπόψιν τα διαλαμβανόμενα στο παρόν.
2. Να ενημερώσει εγγράφως την Αρχή σχετικά με τη διεκπεραίωση του ως άνω αιτήματος του ενδιαφερόμενου, θέτοντας υπόψιν μας τις σχετικές απόψεις της.

²³ Σύμφωνα με το στοιχ. 1 του άρθρου 4 του ως Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» νοείται «κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου».

²⁴ Για λόγους πληροτητας επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με σχετική νομολογία του ΔΕΕ (Απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαρτίου 1996, Brasserie du Pêcheur SA κατά Bundesrepublik Deutschland και The Queen κατά Secretary of State for Transport), σε ό,τι αφορά και την ευθύνη των κρατών μελών για παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου, «... αποφασιστικό κριτήριο για να θεωρηθεί μια παράβαση του κοινοτικού δικαίου κατάφωρη είναι το αν συντρέχει, εκ μέρους κράτους μέλους ή κοινοτικού οργάνου, πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση των ορίων που επιβάλλονται στη διακριτική του ευχέρεια. ... μια παράβαση του κοινοτικού δικαίου είναι πρόδηλη, όταν συνεχίζεται παρά την έκδοση διακριτικής αποφάσεως που διαπιστώνει την προσαπτόμενη παράβαση ή προδικαστικής αποφάσεως ή πάγιας σχετικής νομολογίας του Δικαστηρίου, από όπου προκύπτει ότι η επίμαχη συμπεριφορά στοιχειοθετεί παράβαση».

²⁵ Βλ. https://commission.europa.eu/law/law-making-process/types-eu-law_el. Ωστόσο, σε ό,τι αφορά τους κανονισμούς, ενδέχεται να απαιτούνται αλλαγές στην εθνική νομοθεσία ή η εφαρμογή τους από εθνικούς οργανισμούς και ρυθμιστικές αρχές, βλ. https://commission.europa.eu/law/application-eu-law/implementing-eu-law_el. Επίσης, βλ. Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης, Το Ευρωπαϊκό Δίκαιο στην Ελλάδα – Εγχειρίδιο Εναρμόνισης, Εθνικό Τυπογραφείο 2013, αναρτημένο σε: <https://aslegal.gov.gr/wp-content/uploads/2013/10/versionB.pdf>, σελ. 26-27, όπου, πέραν της αναφοράς στη γενική και άμεση ισχύ των Κανονισμών της Ε.Ε. στα κράτη μέλη χωρίς ανάγκη νομοθετημάτων ενσωμάτωσης, γίνεται και ειδική αναφορά στα συμπληρωματικά εθνικά μέτρα εφαρμογής τους.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε σχετική διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,

Γιάννης Μόσχος
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη